

Turinys

Ižangos žodis.....	7
Baltijos šalyse. Po kelerių metų.....	11
Ženeva, Tautų rūmai. Prieš trejus metus.....	15
Nauji vėjai.....	21
Atšilimas Maskvoje?.....	23
Ukraina po Ženevos: šalyje sumaištis	29
Sąlygiškai pasirengę gintis.....	33
Planas.....	39
2028 m. vasario 2 d. Kidalis, Malis: žaidimas prasideda.....	47
2028 m. vasario 5 d. Briuselis: masalas nuryjamas	53
2028 m. vasario 28 d. Pietų Kinijos jūra: sąjungininko pagalba	55
2028 m. kovo 26 d. Sietlas: žinia	61
2028 m. kovo 27 d. 4 val. 20 min. Vidurio Europos laiku. Berlynas.....	67

2028 m. kovo 27 d. 8 val. 30 min. Vidurio Europos laiku. Nuo pasiklausymų apsaugotas telefono pokalbis	71
2028 m. kovo 27 d. 9 val. Vidurio Europos laiku. Maskva.....	77
2028 m. kovo 27 d. 14 val. Vidurio Europos laiku. NATO būstinė, Briuselis.....	85
2028 m. kovo 27 d. 14 val. 15 min. Vidurio Europos laiku. Vašingtonas, Baltieji rūmai	91
2028 m. kovo 28 d. 12 val. 27 min. Vidurio Europos laiku. 80°49'35"N 66°27'30"W / 80.82 639°N 66.45 833°W.....	97
2028 m. kovo 28 d. 16 val. Vidurio Europos laiku. NATO būstinė, Briuselis.....	101
2028 m. kovo 29 d. 9 val. Vidurio Europos laiku. Tverės sritis, Ržėvas (Rusijos Federacija)	109
2028 m. kovo 30 d. Maskva – Pekinas: naujasis centras	115
Pabaigos žodis	117

IŽANGOS ŽODIS

Herojai gresia mirtinas pavojus. Piktadarys laiko nutvėręs ją už gerklės, pistoletas nepasiekiamas, o pilnas sprogmėnų lėktuvas lekia tiesiai į Baltuosius rūmus. Žiūrovai sulauko kvapą. Regis, padėtis beviltiška. Vis dėlto staiga situacija apsiverčia aukštyn kojomis! Herojė išsivaduoja iš gniaužtų, pastveria ginklą, kilsteli lėktuvą aukštyn – ir laiminga pabaiga.

Galiausiai viskas baigiasi gerai, prie to esame pripratę. Taip atsitinka kiekviename Holivudo filme. Ne iškart, nes juk būtų nuobodu. Bet galų gale vis tiek viskas susiklosto gerai. Taip buvo ir istorijoje 1945-aisiais, ir 1989-aisiais. Žinoma, mūsų demokratijai, Ukrainai, Vakarams gresia pavojus. Populistai švenčia pergalės rinkimuose, Rusijos kariuomenė stumiasi į priekį, Donaldas Trumpas tampa prezidentu. Tačiau galų gale viskas bus ne taip jau blogai.

Juk Rusija mūsų nepuls, mūsų demokratija vis dėlto atsilauks, Vakarai išliks stiprūs.

O jeigu ne? O jeigu Rusija laimės?

Norint suvokti, koks gresia pavojus ir kokias pasekmes turi tam tikri sprendimai, būtina žinoti, kas galėtų nutikti. Tai stiprioji įsivaizduojamų scenarijų pusė. Scenarijų kūrimo metodas yra taikomas moksle, politikos ir karinio planavimo srityse. Jis padeda remiantis dabarties tendencijomis ir įvykiais įsivaizduoti galimus ateities pokyčius. Šio proceso tikslas – įsisąmoninti sąlygas ir veiksnius, kurie galėtų nulemti šiuos pokyčius, ir kūrybiškai apmąstyti dabarties įvykių raidą.

Scenarijai pasiūlo mūsų protui platesnį galimybių pasirinkimą, praplečia pernelyg siaurus politinius laiko horizontus. Kas statoma ant kortos Ukrainoje, kas statoma ant kortos mūsų laikais – tai pradedame suvokti, tik susimąstę, kas gali atsitikti, jei viskas geruoju nesibaigs.

Tikimybė, kad Rusija laimės karą Ukrainoje, egzistuoja. Galbūt, kai pasirodys ši knyga, netgi jau bus laimėjusi – kas žino? Mano požiūriu, Rusija laimėtų jau vien išlaikydama užgrobtą teritoriją. Galbūt yra žmonių, kuriems Ukraina nerūpi. Tikriausiai ne vienas galvoja: svarbiausia, kad karas pagaliau baigtųsi. Tuomet mūsų gyvenimas vėl stotų į senas vėžes. Nagi, duokit Rusijai, ko ji trokšta, ir bus ramu. Bet ar taip yra iš tiesų? Ar kalbama vien tik apie Ukrainą? O kas, jei tai tik pradžia? Jei

iš tiesų gresia pavojus Europos šalių saugumui ir mūsų visai liberaliai pasaulio tvarkai, o mes grėsmės akivaizdoje ir vėl tiesiog užmerksime akis? Apie galimas tokio elgesio pasekmes ir kalbama scenarijuje, kurį pateikiu šioje knygoje.

Ateitis visada neaiški. Niekas jos nežino ir niekas neišivaizduoja visų ją lemiančių veiksnių ir sąsajų. Scenarijus visuomet yra tik viena, bet ne vienintelė įvykių rutuliojimosi galimybė. Skaitant reikėtų turėti tai galvoje. Nesiekiu būti pranašas. Mano tikslas – paskatinti mąstyti, mąstyti drauge ir plačiau. Ir dar vienas svarbus dalykas: paprastai scenarijai kuriami tam, kad tai, kas juose aprašoma, neįvyktų.

Mano scenarijus paremtas tikrais faktais, mokslo žiniomis ir diskusijomis, kuriuose pastaruosius dvejus metus dalyvavau su daugeliu bendradarbių, taip pat su žmonėmis, kurie ministerijose ir ginkluotųjų pajėgų būstinėse gvildena klausimą, kokių padarinių saugumo politikos raidai gali turėti Rusijos karas Ukrainoje. Pasinaudojau išvadomis iš karo žaidimų (angl. *War Games*), kuriuose turėjau galimybę dalyvauti tiek aktyviai, tiek kaip stebėtojas. Tačiau šį scenarijų sukūriau pats. Saugumo ir gynybos politikos sluoksniuose plėtojami bei svarstomi ir kiti scenarijai, net iki smulkaus karinių veiksmų plano prieš vieną iš NATO narių. Pabrėšiu, kad tai nėra griežtai

mokslinis scenarijus, nors buvo kuriamas remiantis moksliniais standartais. Į įvykių eigą įterpiamos scenos ir dialogai, kurie suteiks skaitytojui galimybę pasijusti aktyviu įvykių stebėtoju. Be to, scenarijus labai glaustas. Tikrovėje procesai būtų daug sudėtingesni. Vykėtų begalė veikėjų darbo pokalbių, susitikimų ir, be jokios abejonės, šimtai telefono pokalbių bei vaizdo konferencijų. Kad būtų lengviau skaityti, jų atsisakiau ir susitelkiau į reikšmingiausius įvykius.

Rašydamas knygą galėjau pasikalbėti su daugeliu žmonių, kuriems norėčiau pareikšti didžiulę padėką. Ypač dėkoju leidyklos „C. H. Beck“ vyriausiajam redaktoriui Sebastianui Ullrichui, kuris, kaip intelektualusis diskusijos partneris ir puikus redaktorius, su jam būdinga ramybe ir profesionalumu rėmė kūrybinį procesą nuo pradžių iki pabaigos. Taip pat lenkiuosi kolegai Martinui Schulzei Wesseliui, kuriam esu dėkingas už Reino krašto remilitarizacijos analogiją.

BALTIJOS ŠALYSE. PO KELERIŲ METŲ

2028 m. kovo 27 d. Estija, Narva. Ankstų rytą žmonės pažadina sprogimai. Į miestą iš šiaurės ir rytų įsiveržia dvi Rusijos brigados. Kaukėti užpuolikai lengvai susidoroja su Estijos pasieniečiais. Pačiame mieste rusų kareiviai taip pat susiduria su menku pasipriešinimu ir jį kaipmat nuslopina. Įsibrovėlius remia dalis vietos gyventojų, kurie dar prieš keletą savaičių ar mėnesių buvo aprūpinti pistoletais ir automatais. Pasienio su Rusija miestas, turintis 57 tūkstančius gyventojų, užimamas per kelias valandas. Saulei tekant istorinės rotušės bokšto viršūnėje jau plevėsuoja Rusijos vėliava. Vėliavos iškėlimo vaizdai bregint išplinta įvairiose socialinės žiniasklaidos svetainėse – visi su grotažyme #SugrįžimoDiena.

Rusijos invazija įvyksta netikėtai. Rusakalbiai Narvos gyventojai jau kelias savaites protestavo, kad jiems neva neleidžiama vartoti savo kalbos valstybinėse institucijose ir puoselėti savos kultūros. Be to, kurstomi dezinformacijos socialiniuose tinkluose, reiškė baiminimąsi, kad vyriausybė Taline juos pavers antrarūšiais piliečiais ir atims iš jų balsavimo teisę. Esą jie, kaip teigiama „Telegram“ ir „Facebook“ svetainėse, dėl kaimynystės ir ryšių su Rusija kelia grėsmę valstybės saugumui. Nedideli susirėmimai tarp rusakalbių gyventojų ir Estijos policijos – jau kuris laikas dažnas reiškinys. Jų būta ir dar anksčiau, bet Estijos vyriausybė buvo tikra, kad situaciją suvaldys. Be to, pastebėtas nedidelių Rusijos padalinių susitelkimas pasienyje, tačiau niekas netikėjo, kad jie galėtų kelti rimtą pavojų. Juk šalyje dislokuotos NATO pajėgos: 1700 priešakinių pajėgų kontingento (eFP) karių ir 600 amerikiečių pėstininkų Veru apskrityje. Tai atrodo gana solidžiai, tai ramino. Be to, keletą dienų iki užpuolimo NATO dėmesys buvo sutelktas į pietinę Estijos sienos su Rusija dalį, kur Rusijos karinės pajėgos pagal įvairius scenarijus vykdė pratybas „Tėvynė“. Tad netikėtumas pavyko. Didžiosios Britanijos vadovaujamo NATO padalinio atsakas per tokį trumpą laiką buvo visiškai neįmanomas.

Narvos puolimas – ne vienintelis Rusijos ginkluotųjų pajėgų veiksmas tą naktį. Jau kelias dienas

turistais persirengę rusų kareiviai keltais plaukė į Estijos Hyjumos salą. Dabar jie ima veikti. Juos remia du Rusijos Baltijos laivyno karo laivai – amfibijos. Plaukusios iš Sankt Peterburgo į tarptautinius Baltijos jūros vandenį, jos netikėtai pakeičia kursą ir iš šiaurės pusės artinasi prie antros pagal dydį, tačiau netankiai apgyvendintos Estijos salos. Dar neišaušus nuleidžia desantinius laivus į vandenį ir maždaug 400 Rusijos jūrų pėstininkų išsilai-pina Hyjumos pakrantėje paremti saloje jau esančių pa-jėgų. Ir čia pasipriešinimas kaipmat nuslopinamas. Prieš vidurdienį didžiausiame Hyjumos salos Kardlos mieste, kuriame yra 4000 gyventojų, plazda Rusijos vėliava.

Vos per vieną naktį Rusija užima du Estijos miestus ir apstulbina visą NATO. Abu veiksmai Rusijai strategiškai naudingi. Narvoje 88 proc. gyventojų – rusakalbiai. Hy-jumos kontrolė suteikia Rusijos kariniam laivynui gali-mybę grasinti Baltijos jūros kelių blokada tarp Sankt Pe-terburgo šiaurėje ir Kaliningrado pietuose, – o prireikus ateityje ir įgyvendinti grasinimą.

Tą naktį nutinka ir dar vienas reikšmingas dalykas: Baltarusijos diktatorius Aliaksandras Lukašenka pareiš-kia, kad artimiausiomis dienomis vyks keleto ginkluotų-jų pajėgų brigadų pratybos Astrave – nedideliame pasie-nio miestelyje, vos 50 km nuo Vilniaus.

Baltijos šalių puolimas prasidėjo.